

PREVENTIVNÍ (minimální) PROGRAM ŠKOLY

V OBDOBÍ DISTANČNÍ VÝUKY

Autorka: PhDr. Lenka Skácelová a kol.

Pracoviště: Pedagogicko-psychologická poradna, p. o., Hybešova 15, Brno, pracoviště Poradenské centrum, Sládkova 45, Brno

Materiál vznikl ve spolupráci s OSPRCH.

Současný stav

Během distanční formy vzdělávání se ukázalo, že školy často neměly příležitost naplňovat preventivní program v rozsahu tak, jak ho měly k začátku školního roku 2020/21 navržený a schválený. Považujeme zpracování základní formy on-line (distanční) primární prevence a její realizaci v době absence prezenční nebo tzv. střídavé výuky za důležitou a legitimní.

Řešení

Nabízíme proto jednoduchou metodiku **postupu pro zpřehlednění či sestavení preventivního programu školy (PPŠ)** ve specifických podmínkách, které přináší **distanční výuka** na vaší škole. Vychází ze zkušeností získaných ve spádové oblasti Brno – město a Brno – venkov. Vzorový PPŠ je zacílený na možnosti zrekapitulování či naplňování všech typů prevence rizikového chování pro zajištění bezpečí a podpory pro hlavní cílové skupiny žáků, pedagogů a rodičů. Materiál jistě ocení zejména kolegyně a kolegové, kteří jsou školními metodiky prevence (ŠMP) krátkou dobu a nemusí mít tolik zkušeností jako služebně starší ŠMP.

Role ve školním poradenském pracovišti a školská prevence

Významnou koordinační a metodickou roli v tomto záměru sehrává **školní poradenské pracoviště (ŠPP)** a vydefinované kompetence jejich jednotlivých členů.

1) [Činnost školního poradenského pracoviště a kompetence jednotlivých pozic v něm \(tj. kdo a co dělá?\)](#)

a) **Monitoring ve škole**

V této části si pojmenujte (revidujete stávající, nebo pokud nemáte, vytvořte novou mapu pro monitoring a kontakty na členy ŠPP). Zejména jde o následující témata:

Kdo dělá monitoring? **Co sleduje?** **Kam eviduje a předává** informace? Jakým způsobem probíhá monitoring? Kdo s kým **spolupracuje?**

Jednotliví členové ŠPP monitorují, s využitím základních postupů (např. cílené pozorování, rozhovory s žáky, pedagogy, rodiči, výstupy z třídnických hodin a třídních schůzek) a zaznamenávají informace plynoucí z jejich **pozice** ve školním poradenském pracovišti. Ze společné analýzy a vyhodnocení dat navrhuje ŠPP postupy další podpory směrem k cílovým skupinám.

b) Co nabízí jednotliví členové ŠPP?

Dále si určete **kompetence** pro činnosti:

- Co dělá vedení? (předává informace, postupy, pravidla, opatření...)
- Co dělá výchovný poradce? (provádí monitoring neúspěšných žáků, kariér. poradenství, SPU...)
- Co dělá školní psycholog? (individuální konzultace s žáky a rodiči, práce s třídními kolektivy...)
- Co dělá speciální pedagog? (poskytuje podporu znevýhodněným žákům, podporu třídním učitelům, komunikuje s PPP...)
- Co dělají asistenti pedagoga? (poskytují individuální konzultace a podporu žákům, účastní se na on-line výuce...)
- Co dělají třídní učitelé? (monitorují školní neúspěšnost žáků, v rámci PPRCH výskyt rizikových projevů chování a v návaznosti na to dávají podněty k zařazení aktuálních témat PP ve třídě)
- Co dělá školní metodik prevence? (prevence **PPRCH** - viz. Bod 2)

Co je důležité odlišovat? Členové ŠPP zabezpečují **prevenci a podporu školní neúspěšnosti** žáků. Pokud nastavené mechanismy selhávají, může školní neúspěšnost vést u těchto žáků **k rizikovému chování**. Tato oblast je již v **kompetenci školního metodika prevence**.

2) Činnost a kompetence školního metodika prevence (ŠMP)

A. **Monitoruje výskyt rizikového chování** – ve spolupráci s třídními učiteli (od rodičů žáků, ostatních pedagogů) a získává tak přehled o dění a potřebách preventivního zacílení.

B. **Vyhodnocuje** získané informace

C. **Nabízí směrem k cílovým skupinám podporu:**

a) Třídním učitelům

- Informuje o platných metodických doporučeních z MŠMT
- Poskytuje konzultace on-line, mailem, telefonicky, osobní
- Koordinuje realizaci programů primární prevence (i v režimu on-line)
 - o Využívá vnitřní zdroje školy (předem stanovená či realizovaná základní témata prevence v rámci distanční výuky **v jednotlivých předmětech dle ŠVP**, spolupráci a aktivity ze strany ostatních členů ŠPP)
 - o Využívá vnější zdroje pro realizaci PP (přehled dostupné nabídky on-line preventivních programů)
 - o Aktualizuje a šíří konkrétní síť podpory v regionu-pro jednotlivé cílové skupiny a témata RCH.

b) Žákům

- Poskytuje konzultace on-line, mailem, telefonicky, osobní
- Zprostředkovává aktualizovanou, konkrétní podpůrnou síť v regionu.

c) Rodičům

- Poskytuje konzultace on-line, mailem, telefonicky, osobní
- Zprostředkovává nabídku programů primární prevence (i v režimu on-line)
 - o vnitřní zdroje-využití nabídky ostatních členů ŠPP

- vnější zdroje (přehled dostupné nabídky on-line preventivních programů a webových odkazů, aplikace atd.)
- Aktualizuje a šíří konkrétní síť podpory v regionu-pro jednotlivá témata z oblasti PPRCH.

d) Kolegům

- Poskytuje konzultace on-line, mailem, telefonicky, osobní.
- Předává nabídku programů podpory a programy prevence rizikového chování/on-line/ i duševního zdraví.
- Předává aktualizovanou, konkrétní podpůrnou síť v regionu pro jednotlivé cílové skupiny.

3) Proces evaluace

ŠMP si vede průběžně **deník ŠMP**, kde jsou zaznamenány veškeré jeho aktivity směrem k jednotlivým cílovým skupinám, má přehled o realizaci preventivních témat v rámci on-line výuky a o využití dalších vnitřních zdrojů školy. Rovněž eviduje případnou realizaci externích on-line preventivních programů ve škole.

Toto vše vykazuje průběžně případně ke konci školního roku do on-line Systému evidence preventivních aktivit (dále jen SEPA).

4) Spolupráce a čerpání podpory od MP PPP, KŠKK, NNO

ŠPP využívá vnějších zdrojů podpory, aktivit cílených především na pedagogickou obec v oblasti prevence: metodická podpora, supervizní semináře, podpůrné učitelské skupiny, vzdělávání se zážitkovým přesahem a sdílením konkrétních situací z distanční výuky, využití zpracovaných aktuálních metodických podkladů.